

Rehmann: Det er en Selsølg, at et Lovudkast, der berører og dybt griber ind i saa mangfoldige praktiske Forhold, som Tilfældet er med det nærværende, i mange af sine Enkeltheder kan give Anledning til forskjellige Meininger, og det er høist naturligt, at den, hvis hele Livsstilling netop bestaaer i at syse med saagodtsom alle de Forhold, som herved berøres, kan føle sig opfordret til at give sit Bidrag til de forskjellige Spørgsmaals Bøsning; men jeg antager, at der under den videre gaende Forhandling af Lovudkastet vil findes saa tilstrækkelig Veilighed til, at Enhver kan give sit Bidrag i saa Henseende, at jeg for mit Vedkommende ikke kan finde mig foranlediget til at fremkomme med Antydninger om de Forslag til Forandringer og formeentlige Forbedringer, hvortil jeg muligens maatte troe mig istand. Jeg skal heller ikke nægte, at de Enkeltheder, der her ere fremhævede, ere af en saadan Bestaafenhed, at de ville kunne komme under Overveielse, og maaskee med større Udfigt til at føre til et Resultat, naar de bringes i Forbindelse med Sagens hele øvrige Indhold.

Derimod kan jeg rigtignok ikke forholde mig ligesaa taus ligeoverfor en Antydning af en principiel Modstand, da jeg i denne Henseende ikke blot aldeles billigere og tiltræder Lovudkastets hele Tankegang, men ogsaa maatte ansee mig for berettiget til at forudsætte, at dette vilde være Tilfældet med Landstinget i dets Heelhed; thi Landstinget har efter en meget udførlig Forhandling vedtaget Bestemmelser, der gif ud paa, at de nuværende Amtsraad skulle forstærkes derved, at der tilforordnes dem Udvalgte fra Kjøbstæderne, og dersom jeg ikke feiler, har det eenstemmigt vedtaget disse Bestemmelser, og jeg har allermindest kunnet frygte nogen alvorlig Modstand fra et af Medlemmerne af det Udvalg, som i sin Tid udtalte, at Regler maatte være den, at hver Kjøbstad valgte eet Medlem til Amtsraadet, dog saaledes, at de større Kjøbstæder erhølt flere Pladser, og at i nogle Amter flere Smaabyer maatte forenes for enten skifteviis eller gjennem et fælles Valg at besætte en Plads. Det er det, som er optaget i § 2. Ganste vist finder ogsaa jeg Redactionen af denne Paragraph

mindre heldig; men det er allerede af den ærede Minister bemærket, at den ørblydende er en Gjentagelse af, hvad der er vedtaget i en Lov, som er bragt i Udførelse, og at den ogsaa kan praktiseres; men jeg maa ogsaa med den ærede Minister være enig i, at dette ikke bør afholde fra, at man ved den endelige Redaction, hvortil ogsaa ganste vist Rigsdagen bør give sit Bidrag — og Rigsdagen kan i nærværende Tilfælde fremfor i mange andre levere mange værdifulde Bidrag, fordi dens Medlemmer hertil medbringe Livserfaring, hver fra sin Egn og fra sin Stilling i Livet — at man ved den endelige Redaction, siger jeg, søger blandt Andet ogsaa at give Bestemmelserne i § 2 en hyderligere Udvikling. Denne vil ikke blot kunne komme Amtsraadene, men ogsaa de nye Raad tilgode. Jeg kan saaledes ikke see, at der mod den af Landstinget selv paapegede og af Ministeriet uden videre optagne Regel eller Tankegang for Sammensætningen af dette Amtsraad kan hentes Indvendinger fra de smaa Forfælgeligheder, der finde Sted imellem Landcommunnernes og Kjøstebcommunnernes Valgret. Jeg synes, at det var ønskeligt, at det samme Princip var fulgt i begge. Den Comitee, der i sin Tid var nedsat, og til hvis Betænkning der her er sigtet, har modsat sig — og dert fundet Landstingets Bifald — Bestrebelse for at indføre andre Principer. Disse Afviselser ere kun af underordnet Natur og synes ikke at kunne staae i nogen nødvendig Forbindelse med Reglerne for Sammensætningen af de overordnede Amtsraad. Allermindest kan jeg troe, at man med den Tanke, der ligger til Grund for dette Lovudkast, og som i sin Tid glædede sig ved Understøttelse af det ærede Medlem, hvis Udtalelser have givet mig Anledning til at tage Ordet, har kunnet hente en Indvending fra Inddelingen i Classer. Thi det er den egentlige Grundtanke i Lovudkastet, at udslette den fra Fortiden arvede dybere Forfælg mellem Classerne og mellem Kjøbstad og Land. Dette er forberedt ved vigtige Foranstaltninger siden 1848, og det, som den Gang ikke lod sig iværksætte, troer jeg nu vil kunne ordnes, da Tiden nu er moden dertil. Saadanne Forberedelser ere gjorte ved Indførelse af almindelig Værnepligt, ved Næringslovens for By og Land